

Huvudman

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Anneroskolan i Helsingborgs kommun

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2022 inlett en tillsyn av Anneroskolan i Helsingborgs kommun utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys. Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om skolenheten uppfyller krav i skolförfattningarna som gäller undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, mottagande och undervisning av nyanlända elever, trygghet och åtgärder mot kränkande behandling, studiero, frånvaro samt tillgång till ändamålsenlig utrustning.

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister som rör undervisningen på Anneroskolan. Eleverna ges inte den garanterade undervisningstiden i flera ämnen. Alla elever har inte tillgång till fungerande datorer och därmed inte tillgång till de digitala läromedlen och kan därmed inte utföra alla de arbetsuppgifter som undervisningen omfattar. Alla elever ges inte heller möjlighet att fullfölja det språkval de gjort på skolan. Vidare bedömer Skolinspektionen att det föreligger allvarliga och omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd vid skolenheten som medför att elever inte ges det stöd som de har rätt till. Många elever från olika klasser och årskurser får inte de extra anpassningar som de behöver. De behov av särskilt stöd som eleverna har skrivs inte alltid in i elevernas åtgärdsprogram och det förekommer att åtgärder som är beslutade i åtgärdsprogram ändras eller tas bort i de fall det på skolan saknas resurser för att ge dessa åtgärder. Elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet ges inte heller sådant stöd utifrån identifierade behov. Vidare bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med mottagande av nyanlända elever då det inte sker någon kartläggning på skolan av nyanlända elevers kunskaper och inte heller upprättas individuella studieplaner för alla elever som tagits emot under högstadiet.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det finns allvarliga och omfattande brister i arbetet med trygghet och för att motverka kränkande behandling. Det bedrivs inte något förebyggande arbete för att skapa trygghet eller för att motverka kränkande behandling utifrån de behov som finns på skolan och eleverna har inte varit delaktiga i att ta fram planen mot kränkande behandling. Det framkommer också att personal inte alltid agerar och anmäler till rektorn då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Eleverna har inte heller varit delaktiga i utarbetande, uppföljning och omarbetning av ordningsreglerna.

Skolinspektionen konstaterar även att det finns brister i arbetet med bedömning och betygssättning. Lärare i årskurserna 4-9 kan inte göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet, då de i vissa ämnen saknar underlag avseende vad eleverna har gjort för tidigare lärare.

Skolinspektionen konstaterar slutligen att det finns brister i frånvarorapportering på skolan då elevers vårdnadshavare inte alltid informeras samma dag vid ogiltig frånvaro.

Skolinspektionen förelägger huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. Bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och föreläggandet förenas därför med vite.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att vid vite om 1 000 000 kronor **senast den 1 september 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, mottagande och undervisning av nyanlända elever, betygssättning, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, bedömning och betygssättning, frånvarorapportering samt tillgång till ändamålsenlig utrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Helsingborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Helsingborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning och lärande

1. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden omfattar minst det antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadium som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3–4 §§ skolförordningen (2011:185), bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
2. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena slöjd, matematik, teknik och spanska, fördelat utifrån den stadieindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagda under vårterminen 2023 och vilken undervisningstid eleverna har fått i ämnena i respektive årskurs fram till och med läsårsslut 2023 (3 kap. 12 och 12 h §§ skollagen, 10 kap. 4-5 §§ skollagen, 9 kap. 3 och 4 a §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
3. Se till att de elever som fått undervisning i franska som språkval under föregående läsår ges möjlighet att välja detta språk och för det fall elever väljer att läsa franska igen, att undervisning i franska som modernt språk anordnas för dessa elever. Detta innebär att de elever som väljer att läsa franska igen, kompenseras för den undervisning i detta språk som de förlorat under innevarande läsår (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5–7 §§ skolförordningen).

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 1 september 2023 informera samtliga lärare, inklusive vikarier och nyanställda lärare, om skollagens bestämmelser om extra anpassningar. Detta innebär även att se till att all personal som undervisar på skolan har information om vilka elever som är i behov av extra anpassningar och vilka extra anpassningar eleverna har behov av. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 § skollagen).
2. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).
3. Se till att det av ett åtgärdsprogram framgår det faktiska behov av särskilt stöd som en utredning visar att en elev har och de åtgärder som enligt utredningen behövs för att tillgodose detta behov. Detta innebär även att upphöra med att ändra eller ta bort åtgärder i redan beslutade åtgärdsprogram som avser behov eleverna har, men som skolan inte kan tillgodose (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

4. Se till att elever ges det särskilda stöd som är beslutat i elevernas åtgärdsprogram. Detta innebär att elever, som enligt åtgärdsprogram ska ges särskilt stöd av resursperson eller speciallärare, ges detta stöd (3 kap. 9 – 10 §§ skollagen).
5. Se till att det i de åtgärdsprogram som beslutas under perioden den 20 mars 2023 till den 25 augusti 2023 anges datum för när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Dessa åtgärdsprogram ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 september 2023 (3 kap. 9 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som av rektorn och lärare har bedömts ha behov av studiehandledning på modersmålet i wolof, dari, arabiska, vietnamesiska, bosniska och engelska ges sådant stöd. Detta innebär följande:
 - a) Att nyanlända elever, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen, ges studiehandledning på modersmålet, om rektorn inte i ett enskilt fall har bedömt att det är uppenbart obehövt, samt att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges (3 kap. 12 i § skollagen).
 - b) Att elever i årskurserna 4-6 med identifierade behov av studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges (5 kap. 4 § skolförordningen)

Mottagande av nyanlända elever

1. Se till att nyanlända elevers kunskaper bedöms senast inom två månader från mottagandet, om en sådan bedömning, enligt rektorn, inte är uppenbart onödig. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när nyanlända elever tas emot och när deras kunskaper bedöms. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 12 c-d §§ skollagen).
2. Se till att individuella studieplaner upprättas för nyanlända elever som tagits emot under högstadiet och vars kunskaper har bedömts. Detta innebär att individuella studieplaner ska upprättas i samband med att elevernas kunskaper bedöms och inom två månader från mottagandet (3 kap. 12 g § skollagen).

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att rektorn följer upp elevernas trygghet i skolmiljön, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga samt utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, beslutar om åtgärder som ska vidtas. Uppföljningen och analysen ska omfatta organiseringen av undervisningsgrupper, personalens gemensamma förhållningssätt samt medverkan av elevhälsan i arbetet med trygghet. Uppföljningen och analysen ska även omfatta om skolpersonal har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna agera när elever utsätts för kränkande behandling. Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och beslutade samt genomförda åtgärder (4 kap. 4 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 5 § skollagen).
2. Se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden den 20 mars 2023 till den 25 augusti 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).
3. Se till att vid minst ett tillfälle under vårterminen 2023 informera all skolpersonal om regleringen kring personalens skyldighet att agera då en elev utsätts för kränkande behandling samt skyldighet att anmäla till rektorn om personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Inkom med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats. (2 kap. 34 § skollagen, 1 kap. 5 § andra stycket skollagen, 5 kap. 6 § skollagen, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (Lgr 22), 2.1 Normer och värden).
4. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs i den egna verksamheten för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående år har genomförts. Planen ska upprättas under medverkan av eleverna (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen, 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).
5. Se till att elever medverkar när ordningsregler utarbetas, följs upp och omarbetas (5 kap. 5 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

1. Se till att läraren vid betygssättningen har ett underlag som omfattar de kunskaper som eleven inhämtat till och med den aktuella terminen. Detta innebär att den information om elevernas kunskaper i förhållande till de betygsriterier som finns för respektive ämne hos tidigare undervisande lärare ska användas vid betygssättningen (10 kap. 19-20 §§ skollagen).

Tillgång till ändamålsenlig utrustning

1. Se till att elever har tillgång till de datorer som behövs för att eleverna ska kunna ta del av och tillgodogöra sig undervisningen. Detta innebär att de datorer som enligt rektorn finns på skolan används i undervisningen (2 kap. 35 § skollagen, Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).

Frånvarorapportering

1. Se till att vårdnadshavare informeras om elever varit frånvarande från lektioner utan giltiga skäl och att vårdnadshavare informeras om den ogiltiga frånvaron samma dag som eleven varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen).

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2022 inlett en tillsyn av Anneroskolan i Helsingborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Anneroskolan följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, mottagande och undervisning av nyanlända elever, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, bedömning och betygssättning, frånvarorapportering samt tillgång till ändamålsenlig utrustning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorer och rektorn den 28 oktober, 22-24 november samt den 19 december 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, däribland åtgärdsprogram samt inkomna uppgifter från vårdnadshavare, elever och personal. Huvudmannen har den 4 januari 2023 yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens fördelning av undervisningstid

Skolinspektionen har tagit del av dokument benämnt "Timplan läsåret 2022-2023" för Anneroskolan som redovisar huvudmannens fördelning av undervisningstid i respektive ämne och årskurs. Av huvudmannens fördelning av undervisningstid framgår att det i vissa ämnen är utlagt färre timmar än de som anges i den lagstadgade timplanen. I slöjd är det utlagt 300 timmar för årskurserna 1-9, vilket motsvarar 30 timmar färre än den lagstadgade timplanen (330 timmar). För årskurserna 7-9 är det fördelat 107 timmar i slöjd, vilket motsvarar 33 timmar färre än den lagstadgade timplanen (140 timmar). Det framgår vidare att det för årskurserna 4-6 är fördelat 178 timmar i idrott och hälsa och 47 timmar i språkval, vilket motsvarar två respektive en timme mindre än den lagstadgade timplanen (180 respektive 48 timmar). I övrigt framgår att huvudmannens fördelning i årskurserna 1-9 i flertalet ämnen är lika många undervisningstimmar eller 1-2 timmar mer än den lagstadgade timplanen.

På fråga om de klasscheman som Skolinspektionen tagit del av stämmer med det antal timmar som huvudmannen fördelat (skolans timplan) uppger ansvarig schemaläggare att det ska vara ganska exakt utlagt.

Inställda lektioner

I flera inkomna uppgifter till Skolinspektionen från vårdnadshavare, elever och personal uppges att eleverna haft många inställda lektioner under innevarande läsår. Av inkomna uppgifter från lärare och skolans schemaläggare ges exempel på att eleverna innevarande termin i årskurs 7 bland annat haft 6 inställda timmar i matematik, 8 inställda timmar i teknik och 15 inställda timmar i slöjd. Vidare ges exempel på att elever i årskurs 8 haft drygt 8 inställda timmar i teknik och 15 inställda timmar i slöjd samt att elever i årskurs 9 haft 10 inställda timmar i teknik och drygt 13 inställda timmar i slöjd.

Elever i årskurserna 7-9 berättar i intervjuer att de vid flera tillfällen under högstadiet inte haft undervisning av lärare eller vikarier i flertalet ämnen, bland annat teknik, slöjd, matematik och spanska. Eleverna berättar att lektioner i olika ämnen blir inställda cirka varannan vecka. Elever i årskurs 9 berättar även att de har håltimmar när det står att de ska ha träslöjd på schemat. De säger att de inte haft träslöjd sedan början av höstterminen och att de inte har någon undervisning alls på tiden det står träslöjd på schemat.

Även lärare berättar om många lärarbyten, vikarier och inställda lektioner. Lärare som undervisar årskurserna 7-9 säger att skolan inte har folk för att täcka upp lektioner och att elever har inställda lektioner i flera ämnen flera gånger per vecka. Lärare i årskurserna 4-6 ger exempel på att de har fått undervisa eleverna när deras ordinarie

lärare har varit sjuk eller borta och att de då har undervisat eleverna i sina egna ämnen och inte i det ämne som stått på schemat. De säger att det exempelvis gällt ämnet slöjd där de uppger att de som mentorer har undervisat eleverna cirka hälften av terminens undervisningstid i annat ämne än slöjd. Lärarna som undervisar årskurserna 4-6 uppger även att eleverna under vissa lektioner fått annan undervisning än vad som står på schemat i bland annat ämnet matematik under hösten då lärare varit frånvarande. Under en tvåveckorsperiod under höstterminen saknades lärare helt för elever som läste spanska, uppger de vidare.

Avseende elevers och lärares uppgifter om att det är mycket inställda lektioner samt lektioner där elever undervisas i annat ämne än det schemalagda svarar rektorn att hen inte kan svara på vilka dagar det skulle kunna vara, men säger att de haft så mycket vikarier inne som möjligt. På fråga vem som har överblick över hur mycket undervisning som behövs ställas in under året och hur mycket tid eleverna fått utifrån den garanterade undervisningstiden, uppger biträdande rektorn att det är de biträdande rektorerna som har den överblicken eftersom de är ute mycket på skolan och att varje biträdande rektor har nära kontakt och koll på sin del av skolan. En av de biträdande rektorerna uppger att de nu tittar på hur mycket tid som blivit inställd och att de kommer att se över scheman inför nästa termin.

När rektorn får bemöta elevers och lärares uppgifter om att elever och lärare uppgett i intervjuer att det vid lärarfrånvaro ofta hänt att mentorer undervisat eleverna och då undervisar eleverna i sina egna ämnen istället för det schemalagda ämnet, uppger rektorn att det kan ha hänt vid enstaka tillfällen, men att det inte varit så hela tiden och inte under längre perioder. Biträdande rektorn uppger att det varit en lucka på en vecka i matematik och i teknik för årskurs 7 när det inte funnits någon lärare, men att eleverna i övrigt inte varit utan undervisning under någon period under höstterminen. Avseende information från elever och lärare om att det rör sig om två veckors inställd undervisning i bland annat matematik och teknik svarar biträdande rektorn att olika lärare då gått in och vikarierat. Biträdande rektorn uppger att alla elever fått undervisning i matematik och teknik hela läsåret. Biträdande rektorn uppger vidare att det funnits veckor som eleverna inte fått undervisning i spanska på grund av att en lärare anställts och slutat efter en månad, men säger att det inte har gått hela veckor utan att eleverna fått undervisning i spanska.

När rektorn får bemöta elevers och lärares uppgifter om att flertalet lärare och elever i intervjuer uppgett att elever fått för lite undervisningstid i bland annat slöjd uppger biträdande rektorn att ledningen har uppfattningen att eleverna fått undervisning i slöjd, enligt deras tolkning kring kursplanen i slöjd där textil- och träslöjd är ett och samma ämne. På fråga om eleverna haft inställda lektioner i slöjd svarar biträdande rektorn nej och säger att det varit en lärare eller vikarie som har haft eleverna i slöjd om ordinarie lärare varit borta. På uppgifter om att det i tidigare intervjuer med elever och lärare framkommit att elever inte haft undervisning alls då de enligt schema skulle haft slöjd uppger biträdande rektorn att det i så fall handlat om enstaka tillfällen.

Rättslig reglering

Garanterad undervisningstid

Av 10 kap. 3 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

I bilaga 1 anges vidare för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till. Enligt timplanen ska eleverna ha minst 2 269 timmars undervisning på mellanstadiet och minst 2 548 timmars undervisning på högstadiet. Vidare ska eleverna ha minst 330 timmars undervisning i ämnet slöjd, varav minst 140 timmar på högstadiet. Därutöver ska eleverna ha minst 180 timmars undervisning i idrott och hälsa och minst 48 timmars undervisning i språkval på mellanstadiet.

Huvudmannens respektive rektorns ansvar

Enligt 2 kap. 8 § ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 3 och 7 §§ skollagen följa upp verksamheten och se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten.

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska enligt 2 kap. 9 § skollagen ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar vidare enligt 4 kap. 4 § skollagen för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Anneroskolan inte får sin garanterade undervisningstid. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannens fördelning av undervisningstiden (skolans timplan) inte överensstämmer med lagstadgad timplan för grundskolan. I ämnet slöjd är antalet utlagda timmar i årskurserna 1-9 färre än vad som anges i den lagstadbade timplanen. Det framgår vidare att det per stadium är fördelat för lite undervisningstid i ämnet slöjd på högstadiet och i ämnena idrott och hälsa samt språkval på mellanstadiet.

Skolinspektionens utredning visar vidare att undervisningstiden schemaläggs utifrån huvudmannens fördelning, vilket innebär att eleverna på högstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i slöjd. Eleverna på både mellan- och högstadiet förlorar ytterligare undervisningstid såväl i ämnet slöjd som i ämnena matematik, teknik och spanska på grund av inställda lektioner i dessa ämnen. Eftersom huvudmannens fördelning av undervisningstiden i ämnena matematik, teknik och spanska inte innehåller några eller endast enstaka timmars marginal till den lagstadbade timplanen,

innebär detta att eleverna inte heller får sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen.

Att rektorn uppger att det endast är vid enstaka tillfällen som lärare, som vikarierat på andra lärares lektioner, undervisat i sina egna ämnen istället för det schemalagda ämnet och att biträdande rektorn uppger att det endast är enstaka lektioner som blivit inställda under terminen föranleder ingen annan bedömning. Detta då såväl intervjuer med elever, personal från elevhälsan och lärare samt inkomna uppgifter från vårdnadshavare, lärare och skolans schemaläggare visar att lärare som vikarierar för kollegor inte undervisar i det schemalagda ämnet samt att lektioner återkommande har ställts in i ämnena slöjd, matematik, teknik och spanska. Rektorn uppger att de nu tittar på hur mycket tid som blivit inställd, och att de kommer att se över scheman inför nästa termin. Någon konkret plan för hur detta ska åstadkommas har dock inte presenterats.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever i årskurserna 7 och 9 som valt franska som språkval uppger i intervju att läraren i franska slutade förra året och att de efter det inte haft någon franska alls, utan att de har fått läsa spanska istället. På fråga om det är någon elev på högstadiet som läser franska i nuläget uppger elever i årskurs 9 att de blivit tvingade att det här året läsa spanska istället.

Lärare uppger att det fanns elever i årskurs 7 som läste franska tillsammans med årskurs 6 förra läsåret, men att eleverna det här läsåret fått läsa ett annat språk istället eftersom läraren som undervisade i franska slutade.

Avseende elevers och lärares uppgifter om att elever som valt och läst franska inte har kunnat fortsätta, uppger rektorn och de biträdande rektorerna att eleverna inte kunnat fortsätta på grund av att läraren som undervisade i franska slutade. På fråga om de försökt rekrytera lärare i franska uppger rektorn att de har försökt få en ny lärare och sett över regelverket tillsammans med Helsingborgs stad och att de fått till sig att eleverna kunde välja om till annat språk. Rektorn uppger vidare att de tidigare samarbetade med en granskola gällande språkval, men att den skolan inte kunde ta in fler elever och att eleverna därför fick byta språkval. Rektorn uppger även att eleverna tidigare ibland kunde förflytta sig och att språklärare kom till Anneroskolan, men att inget av det varit möjligt i franska.

Huvudmannen uppger i samband med kommunikering av protokoll att fem elever i årskurs 6 och en elev i årskurs 8 har fått byta från franska som modernt språk till annat språk. Huvudmannen uppger vidare att huvudmannen inte har gett eleverna möjlighet till att fortsätta få undervisning i franska.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 4 § skollagen ska det finnas språkval. Enligt 9 kap. 5 § skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. En elev får enligt 6 § i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk.

Av 9 kap. 7 § skolförordningen framgår att huvudmannen inte är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens skyldighet att anordna undervisning i franska som modernt språk. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen under tidigare läsår har startat och anordnat undervisning i franska som språkval för ett antal elever på skolan. Skolinspektionens utredning visar vidare att dessa elever därefter tvingats byta till ett annat modernt språk på grund av att skolans lärare i franska slutat. Att det på skolan inte finns någon behörig fransklärare som kan bedriva undervisningen fråntar inte huvudmannen skyldigheten att säkerställa att de elever som har påbörjat utbildning i franska som modernt språk ges rätt att fullfölja sin utbildning. Skolinspektionen vill i detta sammanhang upplysa om att det i skollagen (21 kap.) och skolförordningen (5 a kap.) finns bestämmelser som reglerar möjligheten att använda fjärrundervisning i bland annat moderna språk under vissa förutsättningar.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärare från samtliga stadier uppger i intervjuer att det finns elever i varje årskurs som inte får de extra anpassningar som de behöver. Lärare som undervisar F-3 säger att det dels beror på att det inte finns personella resurser till elever som behöver en-till-en-undervisning och stöd, men att det också gäller brister i materiella resurser, så som hörselkåpor till vissa årskurser och digitala verktyg i form av exempelvis läsplattor till elever i de yngre åldrarna. Lärare i årskurserna 7-9 säger att upplägget på skolan är att alla läromedel ska vara digitala men att det finns elever som är i behov av fysiska böcker som en extra anpassning.

Lärare som undervisar årskurserna 4-6 säger att lärarna inte räcker till för elever som exempelvis behöver hjälp med att komma igång. Lärare som undervisar årskurs 7-9 berättar även de att det saknas personal för att kunna ge extra anpassningar till elever som behöver det. Lärarna säger att det är ungefär 4-5 elever i varje klass i årskurserna 7-9 som är i behov av extra anpassningar men som inte får det, trots att de arbetar med extra anpassningar på gruppnivå. Lärarna säger vidare att de eleverna riskerar att inte nå målen på grund av att de inte får extra anpassningar och flera lärare säger att de är oroliga över elevernas betyg. Lärare i årskurserna 7-9 uppger även att det saknas

digitala hjälpmedel, så som datorer, till elever som behöver digitala hjälpmedel som extra anpassningar.

Nyanställda lärare i årskurserna 4-6 och årskurserna 7-9 säger att de inte har vetskap om vilka extra anpassningar eleverna är i behov av och säger att man som vikarie inte heller har tillgång till den informationen i skolans digitala system.

Personal i elevhälsan bekräftar att det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver och säger att det är cirka en handfull elever per klass som befaras inte nå målen på grund av att de inte får extra anpassningar. Elevhälsopersonal ger exempel på att det saknas grupprum, att det ofta är vikarier som inte känner till de extra anpassningar som ska ges, att det inte finns tillgång till digitala hjälpmedel och att det finns elever som är i behov av resurspersoner delar av eller hela skoldagen men som inte får det. Elevhälsopersonal säger även att det saknas speciallärare på skolan för att täcka de behov av extra anpassningar som finns hos eleverna.

Biträdande rektor uppger att hen bedömer att lärarnas möjligheter att ge eleverna extra anpassningar är god. På fråga om det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver svarar biträdande rektor nej, och att det i så fall handlar om elever som kartläggs eller utreds i nuläget. På fråga om det kommit till deras kännedom att lärare har svårt att ge elever extra anpassningar svarar rektor att de har arbetat mycket med anpassningar och att det inte förekom extra anpassningar i någon större utsträckning när hen började på skolan men att de succesivt har börjat öka nu. Rektor uppger vidare att det inte har kommit till hens kännedom att det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver och säger att det inte är något ledningen fått till sig. På fråga om lärarna har förutsättningar att ge alla elever de extra anpassningar som de behöver svarar rektor ja och på fråga om rektorerna har tillgång till och om de tittat på vilka extra anpassningar elever behöver enligt deras digitala system svarar rektor och de intervjuade biträdande rektorerna också ja. Avseende lärares och elevhälsans uppgifter om att det även saknas personella- och materiella resurser för att kunna ge eleverna extra anpassningar svarar rektor att det inte är något rektor fått till sig. Rektor uppger vidare att det finns en arbetsgång kring att informera vikarier och nyanställda om vilka extra anpassningar elever ska ha men att det hittills inte alltid har fungerat.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Upprätta åtgärdsprogram utifrån utredning om särskilt stöd

Personal i elevhälsan uppger i intervju att det är de som utreder elevers behov av särskilt stöd och upprättar åtgärdsprogram. De uppger att rektor delegerat till elevhälsan att starta utredning om särskilt stöd men att rektor fattar beslut om åtgärdsprogram. De säger vidare att det finns elever, som har åtgärdsprogram, som har behov av särskilt stöd som skolan inte kan ge och att de därför inte skriver in de behoven i åtgärdsprogrammen. Elevhälsopersonal uppger att de gjort utredningar som visat behov av vuxenstöd och en- till en-undervisning för flera elever, men att de fått till sig från rektor att det inte finns extra resurser att tillgå. Flera ur personalen i elevhälsan uppger att det kommit till dem från ledningen på elevhälsomöten att de

behöver ändra eller ta bort åtgärder i åtgärdsprogram eftersom skolan inte har möjlighet att möta de behov som eleverna har. En personal i elevhälsan säger att de har fått uttalat till dem att de inte kan skriva åtgärdsprogram med åtgärder som de inte kan sätta in. Hen uppger att hen reagerade på detta och uppger att hen förklarat för biträdande rektor att de då måste bryta mot skollagen. Annan personal i elevhälsan uppger att de hamnar i konflikt med sig själva när de ser behov av att skriva vissa särskilda stödinsatser till elever, men inte kan göra det eftersom resurserna inte finns. Elevhälsopersonal uppger vidare att bidrag som sökts och beviljats för vissa elever inte går till de elever och de resurser som eleverna behöver enligt utredning och åtgärdsprogram. Elevhälsopersonalen ger exempel på att utredningar visat att elever behöver en-till- en undervisning och att åtgärdsprogram upprättats med denna åtgärd, men att åtgärdsprogram sedan ändrats och åtgärder tagits bort. Personal i elevhälsan uppger även att de arbetat i ett och ett halvt år för att en elev i årskurs 7 ska ha tillgång till resurs, men att eleven inte fått det trots utredning och åtgärdsprogram där det framgår att eleven är i behov av detta.

Avseende uppgifter från elevhälsopersonal om att de inte kan skriva in de åtgärder som utredningar visat att elever behöver, så som personella resurser, eftersom skolan inte har de resurserna, svarar rektorn att det inte stämmer eftersom det finns möjlighet att söka extra pengar om det är extraordinära åtgärder som behövs. Avseende uppgifter från elevhälsopersonal om att de blivit tillsagda att ändra eller ta bort åtgärder i åtgärdsprogram som skolan inte kan ge, svarar biträdande rektor att hen inte känner till det.

Ge särskilt stöd i enlighet med upprättade åtgärdsprogram

I skrivelse från undervisande lärare och elevhälsopersonal på skolan, som Skolinspektionen tagit del av inför skolbesöket, uppges att elever inte får tillgång till hjälp och stöd i undervisningen utifrån beslutade åtgärdsprogram. Skolpersonalen ger flera exempel på elever, som blivit beviljade bidrag och personella resurser, som inte får det stödet. Personalen uppger vidare i skrivelsen att det finns flertalet upprättade åtgärdsprogram där de inte kan leva upp till de stödinsatser som är beslutade.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans samtliga aktuella åtgärdsprogram. Av dessa framgår att flertalet elever ska ges insatser i form av stöd av resursperson och/eller undervisning av pedagog i mindre sammanhang. I flertalet åtgärdsprogram framgår att elever ska ges sådant stöd i skolans så kallade flex-grupp (där undervisning sker i mindre sammanhang). Lärare och elevhälsopersonal ger i intervju exempel på att det finns elever som enligt åtgärdsprogram är i behov av extra resurs eller stöd i matematik och som enligt åtgärdsprogrammet ska ges detta stöd i skolans flex-grupp. Elevhälsopersonal säger dock att den lärare som undervisar i flex-gruppen inte har behörighet i eller kunskap om att undervisa i matematik och att eleverna därför inte får det stöd som är bestämt enligt åtgärdsprogram.

Personal i elevhälsan uppger vidare att det finns upprättade åtgärdsprogram som inte följs. De ger exempel på åtgärdsprogram där det framgår att elever är i behov av särskilt stöd i form av resursperson eller speciallärare, men säger att eleverna inte ges det stödet. Elevhälsopersonal säger att det framgår av flera åtgärdsprogram att elever ska

få stöd av speciallärare, men att specialläraren har slutat. De säger att de har frågat ledningen vad de ska göra med de elever som är i behov av stöd av speciallärare, men uppger att de inte har fått något svar och att eleverna med åtgärdsprogram i nuläget inte får något stöd av speciallärare. Personal i elevhälsan uppger att det gällande någon elev inte heller har kommunicerats tydligt med vårdnadshavarna att stöd med resursperson enligt åtgärdsprogram inte har kunnat ges.

När rektorn får bemöta uppgifter om att lärare och elevhälsopersonal uppgett att det saknas personella resurser till de stödbehov som framgår av åtgärdsprogram uppger rektorn att hen känner till att de åtgärdsprogrammen finns, men säger att hen inte känner till att åtgärderna inte kan ges på grund av att det saknas personal. Rektorn uppger att det kan uppfattas som att elever ska ha stöd hela dagen, men att det kan handla om att elever ska ges stöd i övergångar mellan lektioner. Avseende uppgifter från lärare och elevhälsopersonal om att elever inte ges det stöd i flex-gruppen som är beslutat i elevers åtgärdsprogram svarar rektorn att det kommit till hens kännedom under vecka 44 när de genomfört analyser. Rektorn uppger att "flexen" inte är ett bra stöd för de elever som har behov av stöttning i matematik. Rektorn uppger vidare att de ska lägga om schemat och se över om de kan tillmötesgå behovet av matematikstöd med en mer differentierad undervisning. På fråga om vilket stöd eleverna får idag svarar rektorn att de har tittat på det, men att de ville ge sig tid fram tills att nya matematikläraren fanns på plats kring organiseringen av undervisningen.

Vad gäller innehållet i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår när utvärdering av åtgärdsprogrammen ska göras, men det saknas uppgifter om när de beslutade åtgärderna ska följas upp och vem som ansvarar för uppföljningen. Av intervjuer med lärare och elevhälsopersonal framkommer i övrigt vad gäller arbetet inom detta område att lärare anmäler till rektorn när det finns behov av utredning för särskilt stöd. Det framkommer även att utredningar av elevens behov av särskilt stöd startas och att dessa sker i samråd med elevhälsan.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn.

Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 3 kap 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar på Anneroskolan. Även om rektorn och biträdande rektor uppger att lärarna har förutsättningar att ge alla elever de extra anpassningar som eleverna behöver visar intervjuer med såväl lärare som personal i elevhälsan att flertalet elever från flera olika klasser och årskurser inte får de extra anpassningar som de behöver. Av intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framkommer att skälet till att elever inte får de extra anpassningar de är i behov av är att det saknas såväl personella som materiella resurser för att tillgodose elevernas behov av extra anpassningar samt att vikarier och nyanställda inte känner till vilka extra anpassningar som eleverna behöver och att vissa vikarier och nyanställd personal inte har tillgång till skolans digitala system där de extra anpassningarna framgår. Dessa uppgifter motsägs inte av huvudmannen i samband med kommunikering.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Anneroskolan. Skolinspektionens utredning visar att det är personal i elevhälsan som utreder elevens behov av särskilt stöd och som upprättar åtgärdsprogram. Av intervjuer med elevhälsans personal framkommer att de behov av särskilt stöd som eleverna enligt genomförd utredning har och de särskilda stödåtgärder som utredningar visar behövs för att tillgodose dessa behov inte alltid skrivs in i elevernas åtgärdsprogram. Skolinspektionens utredning visar vidare att skälen till detta är att skolan inte kan tillgodose de behov som utredningar visar att eleverna har. Intervjuer med elevhälsans personal visar även att det förekommer att åtgärder som redan är beslutade i åtgärdsprogram ändras eller tas bort, trots att elevernas behov inte har förändrats, i de fall det på skolan saknas resurser för att ge dessa åtgärder. Att rektorn uppger att det finns möjlighet att söka extra pengar för de åtgärder som behövs för elever föranleder ingen annan bedömning.

Skolinspektionens utredning visar även att särskilt stöd inte alltid ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. Utredningen visar att det finns elever som enligt åtgärdsprogram ska ges stöd av resursperson eller speciallärare och stöd i matematik i mindre undervisningsgrupp som inte ges det stöd som är beslutat.

Skolinspektionens utredning visar slutligen att det i flera åtgärdsprogram saknas uppgifter om när åtgärderna ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljning av åtgärderna.

Vad gäller skyldigheten för lärare att anmäla till rektorn när elevers behov av särskilt stöd behöver utredas framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Likaså framkommer inte annat än att utredningar av elevers behov av särskilt stöd startas och att dessa sker i samråd med elevhälsan.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare som undervisar årskurserna 4-6 och lärare som undervisar årskurserna 7-9 uppger att de har flera elever i olika klasser som är i behov av studiehandledning på modersmålet för att klara målen. De säger att man gjort bedömningen att eleverna behöver tre timmars studiehandledning i veckan, men att alla elever i nuläget ges en timmes studiehandledning på modersmålet och att det är för lite, vilket även bekräftas av elevhälsopersonal. En lärare berättar att hen har en nyanländ elev i årskurs 4 som får studiehandledning två timmar i veckan, men att det inte är tillräcklig och att lärarna använder Google translate med eleven för att kunna undervisa. Lärarna och elevhälsopersonal uppger att de idag finns elever som har en timmes studiehandledning på arabiska, dari, vietnamesiska, bosniska och engelska och att det är för lite. De säger även att det saknas studiehandledning på wolof, trots behov av detta hos elever. Lärare och elevhälsopersonal uppger vidare att de ansökt om studiehandledning på wolof hos kommunen men att de fått till svar att kommunen inte hittat någon.

Avseende uppgifter från lärare och elevhälsopersonal om att elever är i behov av mer studiehandledning, men att de bara kan bli beviljade en timme i veckan oavsett behov, uppger rektorn att det inte stämmer, utan att de själva önskar antal timmar när de söker studiehandledning i kommunen. På fråga om det kommit till rektorns kännedom att det finns elever som är i behov av studiehandledning som inte får det svarar rektorn nej. På fråga vilket stöd eleverna i behov av studiehandledning på wolof får på skolan svarar rektorn att hen inte känner till det i detalj. Rektorn uppger vidare att det finns en centralt ansvarig för studiehandledning på modersmålet på huvudmannanivå och att det är huvudmannens uppdrag att anställa studiehandledare.

På fråga till huvudmannen vilka insatser som är gjorda för att tillgodose behoven av studiehandledning på wolof till elever som går på Anneroskolan svarar huvudmannen i samband med kommunikering av protokoll att huvudmannen inte anser att det finns elever i behov av studiehandledning i wolof på Anneroskolan.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Enligt 5 kap. 4 § skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om den behöver det. Enligt förarbetena till regleringen i 3 kap. 12 i § skollagen om den utökade rättigheten till studiehandledning på modersmålet för elever som är nyanlända på högstadiet, vilka Skolinspektionen gör en analogvis tillämpning av även gällande studiehandledning för elever på låg- och mellanstadiet, framgår följande: Syftet med studiehandledning på modersmålet till nyanlända elever är att ge eleverna möjlighet att nå de betygskriterier som minst ska uppnås. Det innebär att den studiehandledning som eleven ska få bör utgå från elevens stödbehov och lärarens planerade undervisning utifrån kursplanen och kunskapskraven i ämnet. Elevens behov ska styra i vilken omfattning handledning ges och hur den utformas. I annat fall finns risk för att erbjudandet blir schabloniserat och baseras mer på skolhuvudmannens förutsättningar än på elevens behov.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med studiehandledning på modersmålet på Anneroskolan. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet för att nå målen som inte får sådant stöd i den omfattning de behöver. Intervjuer med lärare och personal från elevhälsan visar vidare att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet i wolof som inte får studiehandledning på detta språk. Att huvudmannen inte anser att det finns elever som har behov av studiehandledning på wolof föranleder ingen annan bedömning. Detta eftersom såväl lärare som personal från elevhälsan gjort bedömningen att behovet finns.

Mottagande och undervisning av nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Bedömning av nyanlända elevers kunskaper

Intervjuade lärare och elevhälsopersonal uppger att kartläggning av elevernas kunskaper steg 1 görs centralt i kommunen, men att steg 2 inte har genomförts avseende nyanlända elever som kommit till skolan i årskurserna 7-9 det här läsåret. Undervisande lärare uppger att de påtalat detta flera gånger för ledningen, men att det ändå inte har gjorts. Lärare säger att eftersom det inte gjorts någon kartläggning steg 2 har man inte tagit hänsyn till elevernas kunskaper vid planering av elevernas undervisning. Elevhälsopersonal säger att steg 2 ska göras på skolan, men att det inte är någon som gör det. Elevhälsopersonal uppger vidare att de nyanlända elever som

kommit till skolan under årskurserna 7-9 kom i början av aktuellt läsår och att någon kartläggning steg 2 ännu inte gjorts av dessa elevers kunskaper.

Rektorn bekräftar i intervju att det finns nyanlända elever i årskurs 1, årskurs 4 och årskurserna 7-9. Rektorn bekräftar även att kartläggning steg 1 görs i kommunen och säger att steg 2 ska göras på skolan. Rektorn uppger att det är lärarnas uppgift att genomföra kartläggning steg 2 och att de på skolan genomfört utbildning i det. Rektorn säger att arbetsgången är att lärarna ska få information om att steg 2 ska göras. På fråga om rektorn känner till om steg 2 har gjorts för de nyanlända eleverna svarar rektorn nej, eftersom det har delegerats till skolans specialpedagog. Rektorn uppger att det är lärarna som ska göra steg 2, men att det är delegerat till specialpedagog att se till att det görs.

Individuella studieplaner

Intervjuade lärare uppger att det inte finns individuella studieplaner för nyanlända elever som mottagits under årskurserna 7-9. Dessa uppgifter bekräftas av personal i elevhälsan i intervju.

Biträdande rektorn uppger i intervju att det finns individuella studieplaner för de elever som tagits emot i högstadiet, men vid efterfrågan av kopia på individuella studieplaner uppger biträdande rektorn i mejl den 30 november 2022 att de tyvärr inte kan ge ut de dokument som Skolinspektionen krävt ut, på grund av ett missförstånd som fått denna konsekvens. På förtydligande fråga från Skolinspektionen, i mejl den 1 december 2022, om det innebär att de individuella studieplanerna för nyanlända elever i årskurs 7-9 inte finns, har rektorn och biträdande rektorn inte svarat.

På fråga till huvudmannen den 21 december 2022 om det upprättats individuella studieplaner för nyanlända elever på Anneroskolan svarar huvudmannen att det på skolan finns fyra nyanlända elever i årskurs 6-9 där individuella studieplaner skulle kunna vara aktuella, men att två av eleverna gått i svensk grundskola sedan mellanstadiet och därmed inte behöver individuell studieplan. Huvudmannen uppger vidare att det inte finns individuella studieplaner för de andra nyanlända eleverna på skolan.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 a § skollagen framgår att med nyanländ elev enligt denna lag avses en elev som har varit bosatt utomlands men nu är bosatt i landet och har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Vidare framgår att en elev inte längre ska anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Av 3 kap. 12 c § skollagen framgår att en nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Rektorn ansvarar för att sådana bedömningar görs. Av 3 kap. 12 d § skollagen framgår att en bedömning enligt 12 c § ska göras skyndsamt. För en nyanländ elev ska bedömningen göras i sådan tid att ett beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp kan fattas enligt 12 e §. Vidare framgår att resultatet av en sådan bedömning ska beaktas vid upprättande av

individuell studieplan, bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet samt vid övrig planering av undervisningen och fördelning av undervisningstiden. Av 3 kap. 12 e § skollagen framgår att en nyanländ elev ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Rektorn ska besluta om en nyanländ elevs placering i årskurs så snart som möjligt och senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet.

Enligt Skolverkets föreskrift om underlag för bedömning av nyanlända elevers kunskaper (SKOLFS 2016:10) ska Skolverkets kartläggningmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper steg 1 och 2 användas som underlag när en elevs kunskaper bedöms enligt 3 kap. 12 c § skollagen.

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet. Av förarbetena (prop. 2017/18:194 s. 90) framgår att en individuell studieplan ska upprättas inom samma tidsram och i samband med den inledande bedömningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med mottagande av nyanlända elever. Intervjuer med lärare och personal från elevhälsan visar att bedömningar av nyanlända elevers kunskaper utifrån Skolverkets kartläggningmaterial steg 2 inte har gjorts av de nyanlända elever som tagits emot vid terminsstart 2022. Det har i utredningen inte framkommit att skälet till att bedömningar inte har gjorts är att det är uppenbart onödigt. Dessa elevers kunskaper har därmed inte bedömts inom två månader från mottagandet. Resultatet av en sådan bedömning kan därmed inte beaktas vid planeringen av elevens undervisning, vid bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet och inte heller vid upprättandet av individuell studieplan. Skolinspektionens utredning visar vidare att det inte upprättas individuella studieplaner för nyanlända elever som tagits emot i högstadiet, trots att det på skolan finns elever som tagits emot under högstadiet för mer än två månader sedan.

Arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling

I flera inkomna uppgifter till Skolinspektionen från vårdnadshavare och elever från olika årskurser och klasser uppges att elever inte känner sig trygga på skolan och att det skett många incidenter med slagsmål samt fysiska och verbala kränkningar under läsåret. Flera vårdnadshavare beskriver att de inte upplever att skolan tar händelser på allvar och att incidenter fortsätter att inträffa.

I skrivelse från undervisande lärare och elevhälsopersonal på skolan, som Skolinspektionen tagit del av inför skolbesöket, uppges att elevernas trygghet och arbetsro inte kan tillgodoses eftersom det inte finns några tidsmarginaler för lärare under arbetsdagen och på grund av att alla lärare är upptagna i klassrum. Personal uppges att elevernas trygghet och arbetsro inte kan tillgodoses utomhus, på raster och i

matsal. Personalen uppger vidare att eleverna blir utan tillsyn och ensamma med varandra och att antalet incidenter och skadegörelse därför ökar.

Skolinspektionen har vid tillsynsbesök på skolan observerat delar av lektioner i olika årskurser och klasser. Vid flera lektionsobservationer hörs elever bland annat ropa "håll käften" och "idiot" till varandra. Under en lektion hörs en elev ropa "jävla n*ger" till en annan elev. Under en annan lektion ses en elev slå en annan elev i bakhuvudet utan att läraren ser det.

Elever från samtliga stadier uppger i intervjuer att det är otryggt på skolan. Flera elever från olika årskurser ger exempel på att de hör att elever kallar varandra för dumma saker eller säger dumma saker varje dag. De ger även exempel på att det varit incidenter som slagsmål, brandlarm och överfallslarm under läsåret som gör att eleverna känner sig otrygga. Elever i förskoleklass och årskurserna 1-3 säger att det ofta är fysiska bråk på skolan och att de är oroliga. De säger att de inte vill vara på vissa ställen i skolan. På fråga till elever i årskurserna 4-6 om de känner sig trygga på skolan svarar samtliga intervjuade elever nej. Elever från en årskurs säger att halva deras klass bråkar. Eleverna i årskurserna 7-9 berättar att de inte vågar säga till lärare vad som inträffar. De säger att det inte kommer att göra någon skillnad och att de också kan bli utsatta eftersom elever är "på de som golar". Eleverna berättar vidare att det framförallt är bråk i korridorer och vid skåpen, men att det även sker inne i klassrummen. På fråga om elever i årskurserna 7-9 känner sig trygga på skolan svarar flera elever att de inte skulle säga att Anneroskolan är en trygg skola. En elev säger att det är en skola man försöker överleva på. Elever i årskurs 7 berättar att andra elever kommenterar vilket land man kommer från. De berättar att elever kan säga "din alban" eller "din syrian" och att "din fucking hora" kan sägas till vem som helst. De berättar även att elever kan hoppa på varandra i de äldre årskurserna. De säger att det är skojbråk men att de blir oroliga och att man inte vill vara där. På fråga hur ofta det händer att elever kallar varandra för fula saker svarar eleverna att det händer varje dag. På fråga vad lärarna gör när elever bråkar eller säger fula saker till varandra säger elever att lärarna oftast inte är där, att vissa lärare säger till, att andra lovar att de ska göra något åt det men att de inte gör det.

Lärare som undervisar i förskoleklass och årskurserna 1-3 säger att de arbetar för att eleverna ska känna sig trygga, men att det är mycket bråk och stök på skolan och säger att det nästan "sitter i väggarna". De säger att de hör jättemycket kränkningar och att även unga elever och små barn kränker varandra verbalt. Lärare i förskoleklass och årskurserna 1-3 säger vidare att det inte är tydligt för dem vad som är kränkningar och att det inte finns ett gemensamt arbete för hur man arbetar mot kränkningar. De säger att de tar tag i saker efter hand, men att det inte finns tillgängliga rutiner för nya medarbetare.

Lärare som undervisar årskurserna 4-6 uppger att dåligt språkbruk har eskalerat på skolan och att det inte är acceptabelt. De säger att skolan inte har något förebyggande arbete över huvud taget och att det kommer att ta tid att bygga upp det. De säger att det har blivit mycket oroligt i elevgrupperna. På uppgifter om att elever uppgett att de känner sig otrygga på grund av att det är oroligt och att elever blir kallade saker uppger lärare som undervisar årskurserna 4-6 att de instämmer i elevernas bild och att det är oroligt under raster. Lärarna säger att de följer upp incidenter, men att de inte alltid

hinner. På fråga om lärarna har pratat i kollegiet om elevernas trygghet och beteende säger lärarna att de önskar att de hade träffats mer men att det är långa dagar och att det inte finns tid till det. De uppger även att tanken är att lärare ska prata om incidenter som inträffat och om specifika elever med elevhälsan, men att de hittills inte pratat om elever vid ett enda elevhälsomöte den här terminen.

Lärare som undervisar årskurserna 7-9 säger att de arbetar för att eleverna ska känna sig trygga, men säger att det är mycket bråk och stök på skolan. Nyanställda lärare uppger att de saknar ett arbete mot kränkande behandling. Lärare som varit anställda längre uppger att det saknas resurser för att kunna arbeta mot kränkningar och att mycket ansvar läggs på mentorerna och lärarna som de uppger att de inte har tid till. På fråga om skolan har något förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling svarar flera lärare nej. De säger vidare att språkbruket inte är acceptabelt och att skolan behöver ha insatser mot detta, men att detta inte finns.

Personal i elevhälsan uppger att de inte har något förebyggande arbete mot kränkande behandling. De säger att elevhälsan inte är inblandade i något förebyggande arbete alls. De säger att det i elevhälsans arbete ska vara en del som är förebyggande arbete, men att de inte hinner med det. På fråga om de i elevhälsan har pratat något om hur skolan ska arbeta förbyggande kring trygghet svarar samtliga intervjuade ur elevhälsopersonalen nej. De säger att det inte finns något organiserat förebyggande arbete kring trygghet och studiero och att det är upp till dem själva att arbeta förebyggande.

I inskickat material uppges att all personal ska ha fått utbildning i Olweusprogrammet samt i ICDP (International Child Development Programme) som en förebyggande åtgärd i arbetet med trygghet och studiero, men lärare uppger i intervjuer att det inte stämmer. Flera lärare säger att de inte har fått den utbildningen och att de inte vet vad det är. Lärare berättar att de tidigare hade värdegrundstid i alla klasser, men att de inte längre har kvar det. En lärare uppger att hen tagit upp med ledningen att förebyggande arbete i form av Olweus inte får plats i schemat. Andra lärare uppger också att det tidigare fanns tid avsatt för det i schemat, men att det inte längre finns.

På fråga till rektorn om det på skolan finns något förebyggande arbete för att skapa trygghet uppger rektorn att personalen har gått utbildningar i Olweus och ICDP som en del i det förebyggande arbetet för trygghet. Biträdande rektorn uppger att de har gemensamma aktiviteter, exempelvis att årskurs 5 läser tillsammans med förskoleklassen och att de i El-sistema (kommunens musikgrupper) anordnas konserter mellan olika klasser och årskurser på skolan.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av två dokument benämnda "Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier", ett för läsåret 2021/2022 och ett för läsåret 2022/2023. Dessa dokument är identiska så när som på årtal och en omskrivning av dokumentation i skolans digitala system, sista meningen i dokumenten. Av planen framgår inte vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det

kommande året. Det framgår inte heller någon redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts utifrån föregående läsårs plan.

Intervjuade elever känner inte till om skolan har någon plan mot kränkande behandling, men några elever från olika årskurser ger exempel på att de har pratat om hur man ska vara mot varandra och vad som är en kränkning och att man inte ska mobba.

Flera lärare från olika intervjugrupper uppger att de inte känner till skolans plan mot kränkande behandling och att de inte har sett skolans plan, medan några lärare säger att de har tittat på den. När Skolinspektionen visar planen mot kränkande behandling och läser upp några av målen uppger flera lärare att de inte känner igen dem. På fråga om planen revideras och om man utvärderat insatserna inför nuvarande läsår svarar några lärare att de alltid haft en plan mot kränkande behandling men att den inte har utvärderats. De säger även att eleverna inte har varit delaktiga i framtagandet av planen mot kränkande behandling.

Personal i elevhälsan uppger att det tidigare fanns ett arbete mot kränkande behandling när de arbetade med Olweus, men att det inte längre finns. På fråga om det finns en plan mot kränkande behandling på skolan uppger elevhälsopersonal att det inte gör det utan att skolan utgår från den plan mot kränkande behandling som Helsingborgs stad har tagit fram. Vid uppläsande av målen från den till Skolinspektionen inskickade plan mot kränkande behandling uppger elevhälsopersonalen att de inte känner igen målen.

På fråga till rektorn och biträdande rektorer om det på skolan har upprättats en plan mot kränkande behandling för innevarande läsår uppger rektorn att hen inte kan svara på det. En av de biträdande rektorerna svarar att hen inte vet. Den andra biträdande rektorn uppger att de reviderar planerna varje år och att den är reviderad i år, men att den kanske inte är skriven det här året. Rektorerna säger att det är den biträdande rektorn som inte är närvarande vid intervjun som har arbetat med planen mot kränkande behandling. En av de biträdande rektorerna uppger att personalen har varit delaktiga i arbetet med planen och att den även skickas till vårdnadshavare. Avseende uppgifter om att personal inte känner igen att det arbetet är gjort, svarar biträdande rektorn att majoriteten av medarbetarna varit med på Olweusutbildning under föregående läsår och att de där skulle jobba med planen. När rektorn får bemöta att målen är identiska i de olika årens plan mot kränkande behandling svarar en av de biträdande rektorerna att de fortfarande har samma mål.

Agera och anmäla vid kränkande behandling

Elever från samtliga stadier uppger i intervju att det finns personal på skolan som ser att det sker incidenter, men som inte agerar. Elever i årskurs 7-9 ger exempel på att vissa lärare säger "sluta" om någon bråkar, slåss eller säger fula saker, men att det inte hjälper. På fråga om vad som händer om lärare går förbi och ser att det händer incidenter eller att någon säger fula saker uppger elever att många lärare inte säger till.

När lärare får bemöta uppgifter från elever om att inte alla lärare agerar om det är bråk eller inträffar incidenter svarar lärare att de inte agerar när elever uppger att det är på skoj, men att de pratar med eleverna om det. En lärare säger att lärarna kanske inte

agerar om man är ensam och inte känner eleverna eftersom man inte vill att eleverna ska "ge sig på en". Läraren säger att det är en överlevnadsinstinkt. Lärarna uppger vidare att de är för få lärare för att se alla kränkningar och incidenter som sker samt att det inte finns en chans att de kan se allt som inträffar. En lärare säger att de inte kan garantera elevernas säkerhet. En annan lärare säger att det kan hända att hen inte bryter in i elevkonflikter om det är äldre elever som säger något. Läraren säger att hen inte vill att de ska "hoppa på" läraren också och att hen då därför inte går in i den konflikten, eftersom hen inte känner dem.

Nyanställda lärare säger att de inte känner till hur man ska anmäla kränkningar som sker på skolan. En nyexaminerad lärare uppger att hen inte visste om att man ska anmäla kränkningar. På fråga om lärarna anmäler de kränkningar som sker svarar flera lärare från olika stadier att det inte anmäler alla kränkningar. De säger att de inte skulle hinna det och att arbetsbelastningen är för hög.

Även elevhälsopersonal uppger att man inte hinner anmäla alla kränkningar som sker. De säger att kränkningarna blivit normaliserade och att gränsen för en kränkning är väldigt mycket högre på Anneroskolan än på andra skolor och att de på den här skolan tillåter mycket mer.

Biträdande rektorn uppger att lärare anmäler kränkningar och att de finns anmälningar kring de kränkningar som rektorn känner till. På fråga om rektorn och biträdande rektorer känner till om det är tydligt för de lärare som anställts innevarande läsår svarar rektorn både ja och nej. Rektorn säger att det kan bli mycket för en nyanställd lärare men att det finns en plan kring hur skolan tar emot nya lärare. På fråga om ledningen följer upp om anmälningar om kränkande behandling görs svarar rektorerna ja. De säger att alla får information om hur anmälan om kränkningar ska gå till och att det även repeteras för de som varit anställda längre. Rektorn uppger att nyanställda har en kollega som ska gå igenom arbetet med kränkande behandling med dem, men att de inte tar det till sig om det inte kommer från skolledningen. Rektorn uppger att de får se över arbetet med att anmäla kränkande behandling.

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framkommer att huvudmannen startar utredningar om kränkande behandling på skolan. Intervjuer med lärare och personal i elevhälsan visar även att lärare och personal på skolan anmäler till socialnämnden vid kännedom om att ett barn far illa.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2021/22:160 s. 41) framgår att ett arbete för trygghet är närmare sammankopplat med hur skolan ser till att förebygga och motverka kränkningar och att det finns ett främjande arbete med normer och värden. Det är viktigt att arbetet med detta sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt. Det också viktigt att arbetet med detta inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det gäller

således att se till att elever är trygga både i undervisningen och under övriga delar av skoldagen. Av förarbetena framgår vidare (s 46 f.) att ett förebyggande arbete för trygghet innebär att skolan identifierar och undanröjer hinder i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Betydelsefulla delar i det förebyggande arbetet är hur skolan arbetar med normer och värden, inklusive jämställdhet, bl.a. genom att främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. Det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningssätt som ger eleverna förutsägbarhet i deras vardag samt att eleverna kan lita på att alla vuxna i skolan agerar vid olika former av kränkningar. Arbetet mot kränkande behandling är grundläggande i skolors arbete för trygghet.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Planen mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår det av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande att skolans plan mot kränkande behandling ska följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Agera och anmäla vid kränkande behandling

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Enligt rättspraxis (exempelvis NJA 1984 s.764) har personalen i skolan ett tillsynsansvar under den tid som eleverna vistas i skolan. Personalen övertar det tillsynsansvar som enligt föräldrabalken tillkommer vårdnadshavarna. I tillsynsansvaret ingår bland annat att hindra barnet från att skada andra genom att se till att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas (6 kap. 2 § föräldrabalken).

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Huvudmannens respektive rektorns ansvar

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska enligt 2 kap. 9 § skollagen ledas och samordnas av en rektor. Rektor ansvarar enligt 4 kap. 4 § skollagen för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Av Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar, framgår att rektor har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att lärare får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling på Anneroskolan. Av samtliga intervjuer med elever framkommer att elever upplever att de inte är trygga på skolan. Både elever och lärare uppger i intervjuer att det på skolan förekommer mycket bråk och verbala kränkningar. Trots det visar intervjuer med såväl elever som lärare och elevhälsopersonal att det på skolan inte bedrivs något förebyggande arbete för att skapa trygghet eller för att motverka kränkande behandling utifrån de behov som finns på skolan. Att rektor uppger att skolan arbetar förebyggande utifrån Olweusprogrammet föranleder ingen annan bedömning eftersom såväl lärare som elevhälsans personal uppger att något sådant arbete inte bedrivs.

Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns brister i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling. Av skolans plan mot kränkande behandling framgår inte någon redogörelse för hur planerade åtgärder mot kränkande behandling har genomförts och vilka åtgärder som ska tas in i efterföljande års plan. Skolinspektionens utredning visar även att majoriteten av intervjuade elever, lärare och elevhälsopersonal inte känner till skolans plan mot kränkande behandling och att eleverna inte varit delaktiga i framtagande av planen.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans åtgärdande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att personal på Anneroskolan inte alltid agerar och anmäler till rektorn då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Lärare och elevhälsopersonal uppger att de dels inte hinner anmäla alla kränkningar som sker, men även att det händer att de inte agerar då det sker bråk på skolan på grund av rädsla att själva råka illa ut. Skolinspektionens utredning visar även att nyanställda lärare inte känner till rutiner för hur kränkingsanmälningar ska ske. Att biträdande rektorn uppger att lärare anmäler kränkningar föranleder ingen annan bedömning eftersom intervjuer med elever, lärare och elevhälsopersonal visar att det inte alltid görs.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar om kränkande behandling och skyldigheten att anmäla till socialnämnden vid kännedom om att ett barn far illa framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ordningsregler

Huvudmannen har inför Skolinspektionens tillsyn av Anneroskolan ombetts inkomma med aktuella ordningsregler för skolan. I inkommen dokumentation den 21 september 2022 finns ett dokument benämnt "Ordningsregler på Anneroskolan". I dokumentet finns tre kolumner med ordningsregler i punktform under rubrikerna Trygghet, Arbetsro och Kunskap (TAK). I dokumentet finns även en beskrivning av konsekvenser vid överträdelse mot skolans ordningsregler benämnda "konsekvenstrappa".

Elever från samtliga stadier säger att det finns klassregler, men att det inte finns några ordningsregler på skolan. Elever i årskurs 9 och elevrådsrepresentanter uppger att elevrådet tidigare läsar varit med och tagit fram skolans ordningsregler, men att de inte har gjort det detta år. Flera elevgrupper från olika klasser uppger i intervju att de inte känner igen de till Skolinspektionen inskickade ordningsreglerna och att de inte vet om det finns några andra ordningsregler för skolan.

Lärare som undervisar årskurs 1-3 säger att eleverna varit med och tagit fram ordningsregler och klassrumsregler. De uppger dock att de till Skolinspektionen inskickade ordningsreglerna inte stämmer, utan att de i årskurs 1-3 tagit fram nya ordningsregler. Nyanställda lärare säger att de inte känner till några skolregler. Lärare som undervisar årskurs 4-9 uppger att de inte vet om det finns några beslutade ordningsregler för skolan. Lärare som undervisar årskurs 7-9 uppger att de tidigare hade gemensamma ordningsregler för hela skolan och att det är de som är skickade till Skolinspektionen inför tillsynen. Lärarna uppger att eleverna kände till dessa, men att det saknas ordningsregler för skolan nu. På fråga om de på skolan har följt upp ordningsreglerna och tagit fram nya för det här läsåret med elever svarar flera lärare som undervisar årskurs 7-9 att de inte har det.

Personal i elevhälsan uppger att det är otydligt vilka ordningsregler som gäller. Elevhälsopersonal uppger att ledningen sagt att de tidigare beslutade ordningsreglerna inte ska gälla längre. De säger att personalen skulle gjort utskick till vårdnadshavare med bland annat skolans ordningsregler, men att det aldrig skickades det här läsåret.

Avseende uppgifter från elever, lärare och personal i elevhälsan om att de inte känner till skolans ordningsregler och att det i intervjuer framkommit att ordningsreglerna inte längre gäller svarar biträdande rektorn att de har tagit fram nya ordningsregler som gäller. Rektorn säger i intervju att huvudmannen skickat fel ordningsregler till Skolinspektionen. Biträdande rektorn säger att de ska gå igenom reglerna vid läsårsstart. På fråga om de pratat om skolans ordningsregler vid det här läsårets start svarar biträdande rektorn att de tog fram utskick som skulle till vårdnadshavarna i årskurs 8 och att lärarna uppmanades att skicka ut dessa. När rektorn får bemöta uppgifter från elever och lärare om att de inte tagit fram gemensamma ordningsregler, svarar biträdande rektorn att hen bitt lärare gå igenom sådant med nya lärare som börjar och att lärare på mellanstadiet känner till arbetet med ordningsreglerna genom skolans förstelärare. Den andra biträdande rektorn uppger att hen varit med och tagit upp vilka regler som gäller och att de även har skickat hem reglerna till eleverna i förskoleklass och årskurserna 1-3 och vårdnadshavarna.

I övrigt framkommer i intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn att det startas utredningar och sätts in åtgärder om elever upprepade gånger stör ordningen eller uppträder olämpligt samt att det fattas beslut om disciplinära åtgärder.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsreglerna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med ordningsregler. Även om rektorn uppger att det finns beslutade ordningsregler på skolan och att de ordningsregler som Skolinspektionen fått del av och utgått ifrån i intervjuer inte är de korrekta, visar intervjuer med elever, elevrådsrepresentanter och lärare att elever inte har varit delaktiga i att ta fram, följa upp eller omarbета några ordningsregler innevarande läsåret.

Vad gäller skyldigheten att utreda elever som upprepade gånger stör ordningen eller uppträder olämpligt och att sätta in åtgärder för att få eleven att ändra sitt beteende om elever framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Likaså framkommer inget annat än att disciplinära åtgärder beslutas i enlighet med författningarnas krav.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever som går i årskurserna 7-9 uppger att de har bytt lärare väldigt många gånger och att nya lärare inte känner till vad de har gjort för tidigare lärare. De säger även att de inte har hunnit med det som de ska göra i bland annat svenska och matematik och att de därför är oroliga för hur det ska gå på de nationella proven. De säger att de inte har några genomgångar och inte får några förklaringar i exempelvis de naturorienterande ämnena, men att de får betyg ändå. Elever i årskurs 9 uppger att de i religion under årskurs 8 endast gjorde en skriftlig uppgift som de blev bedömda på och att de fick välja vad de ville ha för betyg. De säger att de fick "gratisbetyg" då inte alla elever gjorde den uppgiften, men alla fick betyg. En elev säger att de inte vet varför de fick betyg.

Lärare ger i intervju flera exempel på att de inte kan göra en sammantagen bedömning av elevernas kunskaper på grund av att de inte har kunskap om vad eleverna gjort tidigare och hur eller vad eleverna har presterat. En lärare som undervisar elever i årskurserna 7-9 i matematik, och som varit på skolan i tre veckor vid tiden för intervjun, uppger att hen inte har några uppgifter om vad eleverna gjort tidigare och inte kan uttala sig om hur eleverna ligger till kunskapsmässigt. Flera lärare som undervisar årskurserna 7-9 och som anställts under de senaste månaderna säger att de inte har tillgång till skolans digitala system och därför inte kan uttala sig om vad som gjorts tidigare eller hur elever ligger till kunskapsmässigt. Lärare som undervisar årskurserna 7-9 uppger vidare att det inte funnits någon överlämning från tidigare lärare i engelska och spanska. Lärare säger att det kan stämma att eleverna endast gjort någon enstaka uppgift i religionskunskap under årskurs 8 och att de gjort en skriftlig uppgift som betygssattes inför julbetygen i årskurs 8. De uppger även att det inte finns någon överlämning i de samhällsorienterade ämnena från läraren som slutade.

En lärare som anställts under innevarande läsår och som undervisar årskurs 4 i samhällsorienterade ämnen och svenska säger att hen inte visste alls vad eleverna i årskurs 4 hade gjort i något ämne när hen tog över dem. Hen uppger att de fick börja från början med allt i samtliga ämnen som eleverna har det här läsåret. En annan lärare som också undervisar årskurserna 4-6 uppger på liknande sätt att hen inte vet vilka områden eleverna avslutat eller påbörjat i matematik och de naturorienterande ämnena. Lärare som undervisar årskurserna 4-6 berättar vidare att det inte heller finns överlämningar från tidigare lärare i engelska och spanska. De säger att det ska finnas en vikariepärm i varje klass med aktuell klasslista, schema och grovplanering, men att det inte finns för alla klasser. Elevhälsopersonal uppger att de inte kan förlita sig på elevernas betyg vid bedömning av elevernas behov av stöd. De säger även att det finns elever som har fått betyg som inte har varit korrekta.

På fråga vilken insyn rektorerna har i vad eleverna har gjort under läsårets gång när betygen ska sättas uppger biträdande rektor att de har insyn i betygssättningen redan vid planering av undervisningen och att det ska läggas in i skolans digitala system. Rektor uppger att de har ett digitalt system där överlämningar ska finnas, men att det inte används på rätt sätt med grovplaneringar och lektionsplaneringar. Rektor uppger vidare att det signalerar en brist att lärare inte vet var eleverna ligger till.

Avseende uppgifter från lärare och elevhälsopersonal om att nya lärare eller vikarier inte känner till vad föregående lärare undervisat eleverna i uppger biträdande rektorn att det stämmer i spanska och slöjd, men att det i övriga ämnen har skett överlämningar vid lärarbyten. När rektorn får bemöta uppgifter från nyutbildade lärare om att dessa inte känner till vad eleverna gjort tidigare i de ämnen de undervisar och att elever därför har fått börja om från början i flertalet ämnen, såväl årskurs 4 som årskurserna 7-9, svarar biträdande rektorn att det delvis finns överlämningar kring elever då även en förstelärare varit inkopplad i överlämningar.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 19 § skollagen framgår att när betyg sätts innan ett ämne har avslutats ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. Vid bedömningen ska elevens kunskaper i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9. Lag (2022:146).

Av 10 kap. 20 § skollagen framgår att när betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Av Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg, framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygskriterier för olika betygssteg. Vidare framgår att läraren allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav och vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med bedömning och betygssättning på Anneroskolan. Skolinspektionens utredning visar att lärare i årskurs 4-9 vid bedömning och betygssättning inte kan göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet, då de i vissa ämnen saknar underlag avseende vad eleverna har gjort för tidigare lärare.

Utredningen visar att det i ett antal fall har skett lärarbyten på skolan och att de nya, nu undervisande, lärarna inte har fått överlämningar från tidigare undervisande lärare kring vad elever tidigare gjort i ämnet eller hur eleverna ligger till kunskapsmässigt. Bedömningen av elevernas kunskaper inför betygssättningen grundas därmed i dessa fall endast på den del av det centrala innehållet i ämnet som betygssättande lärare har ansvarat för undervisningen i och elevernas kunskaper kring det centrala innehållet i

övriga delar tas därför inte i beaktande vid betygssättningen. Att en av de biträdande rektorerna uppger att överlämning vid lärarbyten skett i samtliga ämnen utom spanska och slöjd föranleder ingen annan bedömning, då intervjuer med betygssättande lärare i flertalet andra ämnen visar att de inte känner till vad eleverna tidigare gjort eller hur de ligger till kunskapsmässigt.

Frånvarorapportering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuade lärare uppger att de rapporterar frånvaro men säger att vikarier inte har tillgång till skolans frånvarosystem. Lärarna uppger att vikarierna har elevlistor på lösblad, där elevfrånvaro från lektionerna ska rapporteras, som sedan ska lämnas till skolans administratör, men att det inte alltid fungerar.

Personal i elevhälsan säger att lärare och vikarier inte alltid rapporterar frånvaro. De säger att de är skyldiga att rapportera samma dag som elever varit borta, men att systemet brister.

Rektorn uppger att det finns ett system för att frånvarorapportera, men att korttidsvikarier hämtar en lista hos administratören som de fyller i och som ska lämnas till mentorn, men att det hittills inte alltid har fungerat. Rektorn uppger att det inte är ett bra system då vårdnadshavare inte alltid samma dag får reda på att eleverna varit frånvarande.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 17 § fjärde stycket skollagen framgår att om en elev i bland annat förskoleklassen och grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med frånvarorapportering på Anneroskolan i Helsingborgs kommun. Skolinspektionens utredning visar att elevens vårdnadshavare inte alltid informeras samma dag vid ogiltig frånvaro. Utredningen visar att vikarier inte kommer åt skolans frånvarosystem och att den frånvaro som förekommer på de lektioner där vikarier undervisar inte alltid rapporteras till vårdnadshavare samma dag. Därmed rapporteras inte heller eventuell ogiltig frånvaro från de lektioner där vikarier undervisar till vårdnadshavare samma dag som eleven varit frånvarande.

Tillgång till ändamålsenlig utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkomna uppgifter till Skolinspektionen från elever i årskurs 9 uppges att elever inte har datorer och fysiska läroböcker. I uppgifterna uppges att det är flertalet elever som saknar datorer eller att datorer inte fungerar eftersom det är samma datorer som de

haft sedan de gick i årskurs 5. En elev uppger att hen har pratat med ledningen om problem med datorer, men att hen inte fått något svar.

I skrivelse från undervisande lärare och elevhälsopersonal på skolan, inkommen till Skolinspektionen, uppges att flera elever i årskurserna 7-9 saknar datorer. Personalen uppger att ungefär hälften av eleverna i årskurs 9 helt saknar eller inte har fungerande datorer. Personalen uppger även att det saknas tid, resurser och kompetens för personal att lösa tekniska problem med datorerna. Personalen uppger även att avsaknaden av datorer gör det svårt för lärare att utnyttja internet och digital teknik i undervisningen.

Elever i årskurs 9 berättar i intervju att det finns elever i deras klass som varit utan dator hela terminen. De säger att skolan skulle ordna med datorer till deras klass, men att det inte blivit av. De säger att det inte finns lånedatorer till elever som behöver det, att de haft samma datorer sedan årskurs 4 och att det därför saknas laddare och att flera datorer inte fungerar. De säger vidare att de behöver använda datorerna på nästan alla lektioner och att de även ska göra inlämningsuppgifter via datorer som de nu inte kan göra. De säger också att de ibland får låna dator av sina klasskamrater, men att det händer att de får F på uppgifter eftersom de inte kan lämna in dem. Elever i årskurs 7 berättar att det finns lånedatorer till dem och ger exempel på att någon klasskamrat fått låna dator. Elever i årskurs 6 säger att de bara har en fysisk lärobok, i ämnet svenska, och elever i årskurserna 7-9 berättar att de i flera ämnen inte har några fysiska läromedel utan ska använda digitala böcker.

Lärare som undervisar förskoleklass och årskurserna 1-3 uppger i intervju att de inte kan undervisa elever i årskurs 3 i de delar av ämnens centrala innehåll som handlar om att elever ska skriva på dator och använda digitala hjälpmedel. Lärarna ger exempel på att det bland annat gäller i ämnet svenska och säger att de har tagit upp detta med rektorn, men att de har fått svar att skolans datorer behöver användas till elever i årskurserna 7-9. Lärare som undervisar årskurserna 7-9 säger att det digitala upplägget inte fungerar eftersom alla elever inte har datorer. Lärare i årskurserna 4-6 och 7-9 säger att de därför använder referensexemplar av böcker som de kopierar upp häften av till eleverna.

Rektorn uppger att det finns dator till alla elever på högstadiet och att de köpt in fler datorer när datorer har gått sönder. Rektorn säger även att det finns klassuppsättningar med datorer till alla eleverna i årskurserna 7-9 och att det finns låneböcker om man inte skulle få tag i en lånedator. Rektorn säger även att det går att skriva ut från de digitala läromedlen och att det enda som skulle kunna bli ett problem när elever saknar tillgång till dator är elevernas inlämningar och uppgifter. Avseende uppgifter från elever och lärare från årskurserna 7-9 om att de inte har tillgång till datorer och att det inte finns lånedatorer till eleverna svarar rektorn att de inte har frågat rektorn om det och att hen då hade kunnat informera om var datorerna finns. Rektorn uppger att det är hens bild att lärare vägrar använda de digitala läroböckerna.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 35 § skollagen framgår att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar, framgår att rektorn inom givna ramar har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat digitala verktyg.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i tillgången till ändamålsenlig utrustning på Anneroskolan. Skolinspektionens utredning visar att undervisningen för eleverna i årskurs 4-9 förutsätter att eleverna har tillgång till datorer eller liknande digitala verktyg, dels då skolans läromedel i huvudsak är digitala, dels då eleverna gör arbetsuppgifter digitalt. Trots det visar Skolinspektionens utredning att flertalet elever inte har tillgång till fungerande datorer och därmed inte kan få tillgång till de digitala läromedlen och inte heller utföra alla de arbetsuppgifter som undervisningen omfattar. Intervjuer med lärare visar även att eleverna i årskurs 1-3 saknar tillgång till de datorer eller andra digitala verktyg som krävs för att undervisningen i ämnet svenska ska omfatta de delar av det centrala innehållet i ämnet som handlar om att elever ska skriva på dator och använda digitala hjälpmedel. Att rektorn i intervju uppger att det finns fler datorer föranleder ingen annan bedömning eftersom lärare inte känner till att dessa finns och de därmed inte heller används av eleverna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Helsingborgs kommuns verksamhet vid Anneroskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna är omfattande och allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen gör en samlad bedömning av de olika bristerna sammantagna och beaktar härvid följande. Bristerna i undervisningen är omfattande. Många elever ges inte sin garanterade undervisningstid i flera ämnen vilket får till följd att dessa elever inte får den utbildning och den undervisning de har rätt till. Därutöver finns det omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt i arbetet för att skapa trygghet och motverka kränkningar. Bristerna är var för sig av allvarlig karaktär. Att det därutöver finns brister avseende språkval, studiehandledning på modersmålet, mottagande av nyanlända elever, ordningsregler, bedömning och betygssättning, frånvarorapportering samt tillgång till ändamålsenlig utrustning är även det allvarligt. Bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och förelägandet ska därför förenas med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövt.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1000 000 kronor.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Viveka Berglund och regionjurist Maria Nyman medverkat.

2023-03-20

X Maria Wassén

Maria Wassén
Beslutsfattare
Signerat av: Maria Wassén

2023-03-20

X Carolin Levinsson

Carolin Levinsson
Föredragande utredare
Signerat av: Carolin Backlund

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.